

Persoon:
Jaak Pihlak.

LK. 3

Küla lugu:
Tänassilma.

LK. 5

Kas Tarvastu paisjärv
kaob?

LK. 9

Käepigistus kinnitab: allkirjad on all ja vallamaja ehitustööd võivad alata. Kätlevad (vasakult) OÜ Silindia Ehituse juht Toomas Perve, Viljandi abivallavanem Alvar Pähkel ja vallavanem Alar Karu. Foto: Rain Porss

Viljandi vallamaja uus kodu tuleb Viljandi valda

18. juulil allkirjastasid OÜ Silindia Ehitus ja Viljandi Vallavalitsus ehituslepingu, mille tulemusel rekonstrueeritakse aasta jooksul täies mahus endine vallamaja Viiratsi alevikus ning sellest saab Viljandi Vallavalitsuse uus kodu.

Kolimise tingis asjaolu, et täna töötavad vallaametnikud kolmes erinevas majas Viljandis ning ruumikitsikus on olnud probleemiks juba pikemat aega. Uus vallavalitsuse hoone valmib aasta pärast.

Uue vallamaja rekonstrueerimine oli plaanis juba aastaid tagasi, kuid koroona aeg sundis ehitamist edasi lükkama. Nüüd aga sai ehitusleping allkirjad alla ning algasid ehitustööd hoone täielikuks rekonstrueerimiseks, mille tulemuna peaks hoone valmis saama aasta pärast, 18. juuliks 2024.a. Hoone suletud netopind on 1855 m² ning sellest piisab kõigi 60 vallaametniku kokku kolimiseks.

Viljandi abivallavanem Alvar

Pähkli sõnul on ruumi kitsikuse tõttu kolimise plaan laual olnud juba aastaid, kuid nüüd alustatakse ehitusega ning ehk saavad ametnikud uude vallamaja kolida juba järgmisel aastal. "Eks ongi õige, kui vallamaja asub vallas, mitte linnas ja valla rahva jaoks läheb ka asjaajamine lihtsamaks – kõik ametnikud on ühes majas. Olgem ausad – tänane olukord, kus osad ametnikud peavad koridoris tööd tegema,

ei ole ka päris normaalne. Tööandja peab ikkagi tagama tingimused töö tegemiseks ning uues vallamajas saavad inimesed endale ka näiteks puhkenurga ja köögi, mida neil täna pole. Ootused on suured ja usun, et suudame selle vangerdusega veelgi paremini valla rahvast teenida," lisas Pähkel.

Uus vallamaja asub Viiratsi alevikus aadressil Sakala 1. Lepingu kogusumma on 3 073 488 eurot

(km-ga). Tööd teeb osaühing Silindia Ehitus, omanikujärelevalvet teostab Tarindi Consult OÜ.

Krundi asuval hoonel on pikk ajalugu. Kunagine mõisa hoone ehitati ümber Valve Pormeistri projekti järgi aastal 1968, mil hoone sai horisontaalse rõhutatuse. Aastal 2003 ehitati hoone taaskord ümber, lisati viilkatused ning muudeti akende rütmi. Rekonstrueeritav hoone on kahekorruseline osaliselt maa-aluse ja osaliselt maapealse 0. korrusega ja katusealuse tehnoruumiga.

Hoone rekonstrueerimisel lähtutakse hoone otstarbest, ajaloost ning asukohast. Arhitektuurne lahendus on vastavalt keskuseala ajaloolise esinduslik, väärikas ja kaasaegne ning varasemad ajaloolised kihid on seotud uueks tervikuks. Hoone rekonstrueerimine on projekteeritud võimalikult soojapidavate välistarindite ning avatäidetega, et saavutada energia kokkuhoidu.

Rain Porss
kommunikatsioonijuht

Minister Kristina Kallas külastas Viljandi vallavalitsust

8. augustil oli haridus- ja teadusminister Kristina Kallas visiidil Viljandimaal. Ta külastas ka Viljandi vallavalitsust.

Vallavanem Alar Karu ja abivallavanem Irma Väre tutvustasid ministrile Viljandi valla hariduselu ja probleeme. Järgnenud arutelu arutati Viljandi valla ja kogu Eesti hariduselu puudutavaid väljakutseid ja võimalikke lahendusi.

Minister külastas Viljandimaa visiidi käigus ka Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli, Ämmuste kooli ning kohtus Viljandi linna ja Mulgi valla esindajatega. Kristina Kallas tervitas ka Veneveres toimuva väliseesti laste keele- ja kultuuri-laagris osalejaid.

Oma visiidi käigus soovis minister Kristina Kallas saada ülevaate piirkonna koolidest ning haridusvaldkonnaga seonduvatest aktuaalsetest teemadest. "Soovin kuulata kohalike haridusjuhtide ettepanekuid, kuidas toetada väikekoolide säilimist maapiirkondades," sõnas minister.

Raivo Lott

VALLAVANEMA VEERUD

Nüüdsest on kõigi Viljandi valla ehituste juures ka vastavad plakatid: "Viljandi vald ehitab", kus peal muugi detailne info. Foto: Alar Karu

Viljandi vald ehitab

Midagi uut, ilusat ja paremat planeerida ning ehitada on alati põnev. Samas on inimese loomuseski olemas soov millegi uue ja parema järele. Kõik ikka selleks, et elu meie kõigi jaoks läheks iga aastaga paremaks. Nii ka meie vallaga. Enne valimisi lubame ja nelja aasta jooksul siis proovime oma lubadusi ellu viia.

Alar Karu,
vallavanem

Erandlik on hiljutine aeg olnud selle poolest, et tuli ka ette võtta lammutamisi. Nõukogude aegsed monumendid, okupatsiooni võimu sümbolid, said kõik vallas lammutatud ja koos sellega leidsid nad oma õige koha – ajaloo prügikastis.

Samas on meie valla seisukohast valminud kaks väga olulist objekti: valla rajatud Mäeltküla Tööstuspargi II etapp ja MTÜ Tarvastu Motoklubi eestvedamisel ja valla toel ehitatud Rassilla RX motorada. Tööstuspark vajab veel kindlasti palju tähelepanu ja lisareklaami, et ettevõtjad leiaksid väga soodsas ning õige koha oma ettevõtluse alustamiseks või laiendamiseks. Samas on Raassilla RX motorada saanud sisse juba esimestest päevadest sellise hoo, et selle kuulsus levib kaugemale kui vaid meie vabariiki.

Alguses palju kahtluid leidnud motoprojekt on tõestanud eestvedajate eesotsas Peeter Peegiga, et on võimalik suurelt mõelda, oma ideid ka tuleviku vajadusi ette aimates teostada ja oma plaanid ellu viia. Isegi Mulgi vallas asuvad majutusasutused täituvad, kui Raassillas võistlused toimuvad.

Viljandi valdki pole käed rüpes istunud vaid oleme tegutsenud. Ramsi lasteaia kohtade nappus kimbutas juba ammu selle kandi peresid ja vajadus lasteaia kohtade järele oli suur. Täna on sarikapidu lasteaia juurdeehitusel peetud ja tuleva aasta jaanipäevaks on oodata avamispidu. Usun, et selle juurdeehituse valmimine vabastab nii mõnegi pere suurest murest lasteaia koha pärast.

Ramsi kandis on teistki suurt ja ammu oodatud ehitust alustatud ning seegi on tulevaseks jaanipäevaks valmimas. Nimelt pean siin silmas Vardi küla Rahetsema piirkonna veevarustuse ja kanalisatsiooni rajamist. Seda on oodatud/planeeritud kaua, sest lootsime saada toetusmeetmetest tuge, aga kahjuks sellistele tingimustele vastavat toetusmeetmet polnud kuskilt võtta ja nüüd teeme kõik tööd üksnes valla raha eest.

Hästi oluline ja samuti kaua oma aega oodanud on ka Viiratsi vana vallamaja renoveerimine. Täna seis on valla ametnikele väga keeruline, sest praegused töötingimused on väga kitsad: oleme kolmes majas Viljandi linnas laiali ja mõni ametnik peab oma töökabinetiks pidama koridori ... Väga loodan, et uues majas saavad kõik ametnikud kaasaegsed töötingimused ja nii paranevad ka võimalused valla kodanike probleeme paremini lahendada.

Kindlasti ei tule kõik uus kergelt ja ilma probleemideta. Püüame leida lahendusi Pärsti mõisa trepi renoveerimisel, Tarvastu ordulinnuse konserveerimisel. Viiratsi rahvamajale ja Tarvastu Gümnaasiumile on vaja leida õiged projektlahendused ja toetusmeetmed.

Küll leitakse ka igale probleemile varem või hiljem lahendus – selleks ju vallavalitsuses inimesed tööl ongi! Sügiseks saavad tänavavalguse Mähma küla ja mänguväljaku Vana-Võidu lapsed.

Nii meil lähebki iga aastaga elu jälle natuke paremaks, mida sõbralikumalt ja positiivsemalt me ühiselt valla tuleviku plaane arutame ja kokku lepime, seda kiiremini vald ka edasi areneb.

Edu meile kõigile!

Sarikapidu Ramsi lasteaia juurdeehitusel: mõned hetked enne pärja allatoomist.

Foto: Rain Porss

Ramsi lasteaia juurdeehitus sai katuse alla

21. juulil toimus Ramsi lasteaia sarikapidu, sest oodatud juurdeehitus sai katuse alla.

Uus maja koos mängualaga valmib lepingu järgi järgmise aasta juunis, kuid ehitaja ennustab hoone valmist juba sellel aastal. Kokku läheb ehitus maksma 1 137 724,68 eurot (käibemaksuga).

Nool Projekt OÜ projekteeritud ja OÜ Silindria Ehituse poolt ehitatav liginullenergia hoone paikneb olemasoleva lasteaia majast lõuna suunas. Laiendus näeb ette kahte lasteaiaühikut koos vajalike ruumidega, õppeklassi, panipaiku, tehnoruumi ja ühe kabineti ruumi ehitamist.

Juurde ehitatav osa ja olemasolev lasteaed on koridoriga ühenduses ja uue ning olemasoleva hoone osa peasissekäik on planeeritud ühenduskoridorist. Juurde ehitatav osa on ühekorruseline ja hoone energiamärgise energiatõhususarv on A (100 kWh/m²a), mis vastab liginullenergiahoone nõuetele. Seoses juurdeehitusega planeeritakse ümber ka lasteaia õueala, mis osaliselt viiakse olemasolevate lasteaia hoonest põhja poole.

Selline näeb välja valmis Ramsi lasteaia juurdeehitus.

Pilt arhiivist

Viljandi abivallavanem Alvar Pähkli sõnul on rõõm tõdeda, et olukorras, kus palju räägitakse ja põhjendatult räägitakse sündivuse vähenemisest, tuleb Viljandi vallas lasteaia kohti juurde tekitada. "Lasteaia kohtade arv on endiselt aktuaalne ning kõik soovijad tänastesse ruumidesse siin Ramsil ei mahu. Seega tuli hakata projekteerima lasteaia juurdeehitust ning tänaseks ollakse juba nii kaugel, et uus

liginullenergiahoone on katusega kaetud. On selge, et laste ja noortega tegelevad asutused on prioriteetsed ning võimaluste piires me oma valla asutusi järjest uuendame ja ehitame vajadusel ka juurde," lisas Pähkel.

Viljandi vallas on 11 lasteaeda ning 9 kooli, külasid on 126 ning alevikke 4. Viljandi vallas elab 13 620 inimest.

Rain Porss

Tulemas avalikud arutelud

Kutsume sind kaasa rääkima valla arengukava, eelarvestrateegia ja teehoiukava avalikele aruteludele!
Viljandi vallavanem Alar Karu: "Tulge ja osalege kindlasti Viljandi valla arengukava avalikel aruteludel. Ootame rohket osavõttu! Teie arvamus on oluline!"

14. august, kell 17.30 – Viiratsi Rahvamajas, Sakala tn 3, Viiratsi alevik
15. august, kell 17.30 – Mustla Rahvamajas, Posti tn 52e, Mustla alevik
16. august, kell 17.30 – Kolga-Jaani Rahvamajas, Viljandi mnt 2, Kolga-Jaani alevik
17. august, kell 17.30 – Ramsi Vaba Aja Keskuses, Ramsi tee 5, Ramsi alevik

Dokumentidega on võimalik eelnevalt tutvuda valla kodulehel.
Muudatusettepanekuid saab esitada ka kirjalikult e-posti aadressile viljandivald@viljandivald.ee.
Kirjalike ettepanekute viimane esitamise tähtaeg on 21. august 2023 kell 10.00.

Viljandi vallavalitsus

VILJANDI
VALD

Jaak Pihlak – Viljandimaa Vabadussõja ausamba tagasitooja

Tänavuse aasta kuum nimi Eestis on kindlasti Jaak Pihlak, praeguses Viljandi vallas lapsepõlves elanud mees, kes juba 32 aastat on Viljandi muuseumi direktor olnud. Tema eestvõttel on taastatud Viljandimaa Vabadussammas, ilmunud on ligi 500 leheküljeline raamat "Viljandimaa Vabadussammas". Samuti sai just Jaak Pihlaku initsiatiivil Viljandimaa vabaks nõukogude mälestusmärkidest ja sõja ohvrid maeti kalmistutele. Sellest siis ka mõte küsida nõnda palju saavutanult mõned küsimused. Et oleme tuttavad, siis vestleme sina-vormis.

Enamvähem täpselt kaks aastat tagasi ehk septembris 2021 ilmus Sinust persoonilugu Viljandi Valla Teatajas, kus ütlesid:

"1977. aasta detsembris leidsin talust paberisse keeratud ja raamitud foto Viljandimaa Vabadussambast. Pildi autoriks August Järvekülg. See raamitud foto on mul nüüd töökabineti seinäl. Huvitaval kombel on see pilt mind juhatanud tänasesse päeva. Olen ju aastaid tegelenud selle monumendi taastamise küsimusega ja 2023. aasta Võidupühaaks saab Vabadussammas jälle Viljandit kaunistama."

Tundub, et selle loo põhjal saame rääkida elude ettemääratusest?

Olen teaduse usku inimene ja igasugused vandenõuteooriad on mulle võõrad. Küll aga nõustun, et esmapilgul tähtsusetud seigad võivad mingil teatud hetkedel sobilike asjaolude kokkusaatmisel käivitada ootamatuid protsesse.

Minu huvi Eesti Vabariigi tegeliku ajaloo vastu sai alguse 1975. aastal, kui kooliõpilasena leidsin vanapaberist ühe Vabadussõja teemalise raamatu. Kuid see Viljandimaa Vabadussamba fotosuurendus oli tõesti pörutav avastus sellal just 16-aastaseks saanud poisile. Pilt sai siis ära raamitud ja kodu seinale riputatud. Sovetiajal tõenäoselt oleks mõni võimutruu kommunist selle foto pärast meie perele miilit-sad kaela saatnud. Kuid õnneks minu sugulaste ega sõprade hulgas niisuguseid tegelasi ei olnud.

Pärast iseseisvuse taastamist sai see viidud ja ülesse pandud Viljandimaa Muinsuskaitse Ühenduse käsutuses olnud Oru tänava 8 saali. Nüüd aga ehib minu töökabinetti. See foto on mu saatjaks olnud juba 45 aastat.

Tõenäoselt tõukas just monumendi uhke kujutis mind koguma ka fotosid Vabadussõja mälestussammastest ja korjama teavet nende kohta. Muidugi mõista läks andmete hankimine vaevaliselt, sest Vabadussõjaga seonduv oli keelatud teema ning juurdepääs Eesti ja Saksa aegsele perioodikale takistatud. Eriti raskeks osutus aga teada saada milline oli nende mälestusmärkide saatust okupatsiooni ajal. Kui 1988. aastal algas Eesti iseseisvuse taastamine ja avanesid arhiivid, sain ka järjepidevalt asuda infot koguma.

2015.a. võttis Viljandi linnavolikogu vastu otsuse taastada mälestussammas algse kujul ja algse asukohas. Kaua see monumendi saaga Sinu jaoks kestis ja kui lihtsalt/raskelt see lõpptulemus kokkuvõttes saabus?

Tegemist oli tõesti olulise otsusega, mis pani aluse samba taassünniks. Kuid tegelikult algas see lugu juba 1988. aasta septembris, kui Ülle Aaskivi avaldas ajalehes Sakala artikli, kus kutsus üles teavitama kadunud sambast. Korjasin ka ise teavet monumendi kohta, et kirjutada lehte üks ülevaatluk lugu, kuid Toomas Mattson jõudis ette. Tema sulest tuli 1989. aasta kevadel Sakalas põhjalik ülevaade samba sünnist ja hävitamisest.

Siis järgnesid koos mõttekaaslastega korduvad üritused, et lükata käima monumendi enistamine. Kahel korral (1995 ja 2002) toimusid konkursid samba rajamiseks, kuid need kukkusid läbi. Põhjus oli proosaline, üritati püstitada monumenti abstraktsel vabadusele, mitte taastada algset vabadussammast. Ükski esitatud kavanditest ei kõlvanud ja õnneks jäigi Viljandi Pauluse kiriku juurde see rajamata.

Kuigi 2015 aastal jõuti kokkuleppele Viljandimaa Vabadussamba taasloomises, oli see alles suure vaeva algus. Monumendi esialgses asukohas laiutas jätkuvalt endine parteimaja, mis siiski suvel 2020 õnnestus lammutada. Lisaks eirasid Vabadussamba taasloomises, oli see alles suure vaeva algus. Monumendi esialgses asukohas laiutas jätkuvalt endine parteimaja, mis siiski suvel 2020 õnnestus lammutada. Lisaks eirasid Vabadussamba taasloomises, oli see alles suure vaeva algus. Monumendi esialgses asukohas laiutas jätkuvalt endine parteimaja, mis siiski suvel 2020 õnnestus lammutada.

Kõige suuremaks probleemiks ähvardas aga kujuneda raha leidmine niisuguse võimsa monumendi rajamiseks. Siinjuures peab küll mütsi maha võtma Viljandi oma poisi, Riigikogu liikme, tollase Isamaa juhi ja Viljandi linnavolikogu esimehe Helir-Valdor Seederi ees. Tänu tema visadusele ja järjekindlusele ning peaminister Jüri Ratase toele tegi Vabariigi Valitsus novembris 2020 otsuse pa-nustada Viljandimaa Vabadussamba taastamise pool miljonit eurot. Nüüd sai taastamistöödega alustada!

Aga tänavune Võidupüha ja mälestussamba avamine oli ju siiski triumfihetk?

Seda ta oli. Kuid pean tunnista-ma, et ma ka ise algul natukene kahtlesin, et kas ikka õnnestub taastada sammas tema algse ilus. Nähes suurepärast tööd mida tegid kujurid Tiit Kirsipuu ja Ivan Zubaka, olin juba kindel, et monument saab algsest veelgi parem. Nende imeliselt hästi teostatud kujudele lisaks, vää-

rib tunnustust OÜ Kivikuvand ja tema juht Andrus Sibul, kelle vedada oli kogu samba rajamine. Oluline on veel seegi, et erinevalt algsest monumendist, mille tüvi-püramiid oli valatud betoonist, on nüüdne tehtud kahest eritoonilisest Portugalist hallist graniidist. Tõesti suurepärane töö!

Kõige krooniks sai aga, et president otsustas Võidupüha paraadi tuua Viljandisse ja tuli ise taasavama Viljandimaa Vabadussammast. Oli ju algse monumendi 1926. aastal avanud samuti meie tollane Eesti esimene mees, riigivanem Jaan Teemant. See monument on meie vabaduse sümbol, mis pühendatud ligi 900 Eesti iseseisvussõjas langedule. Juba on ta kujunenud ka Viljandi maamärgiks mida imetlevad nii meie oma inimesed kui ka külalised.

Lisaks ilmus Sinult ka teatmeteos "Viljandimaa Vabadussammas". Raamatus on ära toodud kõik 52 Suur-Viljandimaa Vabadussõja mälestusmärki, nende saatuse lood, samuti on talletatud 876 ajaloolise Viljandimaa ja kultuuriloolise Mulgimaaga seotud Vabadussõjas langenute elulood. See on meeletu töö. Kui kaua seda tegid, mis seal kõige raskem ja keerulisem oli?

Selle töö käivitamine jääb aastakümnete taha, mis algas andmete otsimisega omaaegsest perioodikast ja üleskutsetest inimestele, lugematul arvul tagumik-tunde arhiivides säilivate läbitöötamiseks, langenute hauatähistele korastamist ja pildistamist ning palju muud. Viimased aastad

tad olid eriti pingelised ja töömahukad, nii et abikaasa minu toele kodustes töödes enam ei lootnudki. Olin kõik oma võimalikud hetked "diivaniehe", kes teostas arvutiga otsinguid arhiivides ja andmebaasides ning kirjutas kokku sammaste ja langenute lugusid. Kurnav nii endale kui ka lähedastele. Nüüd on see mahukas teos valmis tänu mõistvale perele ja headele abilistele. Kõigil kellel huvi, saavad lõpuks ammendava pildi Suur-Viljandimaa sangaritest, kes Vabadussõjas pidid elu jätma ning neile pühendatud mälestusmärkidest. Raamatut saab osta Viljandi Muuseumist, maksab vaid 55 eurot.

Ent see pole ju kõik. Olid ju eestvõtjaks nõukogude mälestusmärkide likvideerimisel ja sõjas hukkunute säilmete ümbermatmisel. Täna tekitab see küsimusi, et Viljandi vald on punamonumentidest vaba. Aga ühiskonnas selle teemalised pinged on ju säilinud. Viimasteks näideteks Smuuli bareljeef ja punalipp.

Mis meid selle teema puhul ikkagi aitaks?

Kui Vabariigi aastapäeval, eelmisel aastal algas

Ukraina Vabadussõda, oli mul kohe selge, et 1991. aastal Eestis pooleli jäänud töö tuleb lõpule viia. Kuritegelikel ideoloogiatel ja nende sümbolitel ei ole kohta Eesti avalikus ruumis. Kui Natsi-Saksamaa kurjusemärgid olid ammu eemaldatud, siis Nõukogude ja Vene sõjasümboliteid võis üle Eesti näha veel sadu. Küsimus ei ole, kas viisnurk on punane vaid millise ideoloogia teenistuses see on ja millist sõnumit ta endaga kannab. Kurjus, mis Venemaaalt tuli ja pool sajandit Eestit valitses, saadab samade märkide all täna korda sõjakuritegusid Ukrainas.

Võtsin seega endale vabatahtlikult kohustuse kaasa aidata, et Eesti saaks ometi vabaks okupatsiooniaastatel kogu meie maa üle külvatud Vene võimumärkidest. Samuti, et suvalistesse paikadesse maetud sõjaohvrite põrmud leiaksid koha kalmistutel. Viljandimaal on see probleem suure osas tänaseks lahendatud.

Kuidas aga vabaneda ajju kasvanud sovetlikest sümbolitest? Üks selline masendav näide ajuhälve ilmnemisest on Tallinnas kirjanike majal asuva stalinist kirjaniku Juhan Smuuli bareljeefi lugu. Tegemist on isikuga, kes okupatsiooni ajal oli kõrge Nõukogude funktsionäär, tegi karjääri kommunistlikus parteis, pälvis võimutruuduse eest Stalini ja Lenini preemia ning osales 1949. aasta küüditamises. Sellise taustaga tegelasel ei tohiks enam kindlasti olla austavat tahvlit meie avalikus ruumis.

Kõik see, millest siin räägitud, oleks mitme inimese elutöö. Mis Sinu järgmised eesmärgid on, mille poole püüelda?

Kui inimene plaanib, siis Jumal naerab. Kuid mõnigi mõte vabab teostust. Näites kapten Anton Irve monument Viljandis Kirikumäel on üks viimastest Vabadussõjas langenutele pühendatud sammastest, mis ootab taastamist. Ka ajaloolisel Viljandimaal Helme lossivaremete naabrusse plaaniti esimese iseseisvuseperioodi lõpul püstitada 3. jalaväepolgu sammas. See väeosa pidas Vabadussõja ajal, kogu 1919. aasta jaanuarikuu Helme kihelkonnas ränki lahinguid Punaarmee ja kaotas neil väljadel arvukalt võitlejaid. Sangarite mälestus vajab jäädvustamist. Lisaks tahaks veel paar raamatut teha, mis ikka Vabadussõja teemaga seonduvad. Ja muidugi on mu südameasi Viljandi Muuseum, et see ajaloolise Viljandimaa ja kultuuriloolise Mulgima keskne mäluasutus kehtaks ja edeneks.

Küsis
Raivo Lott

Foto: Raivo Lott

Uusna sepikoda aina tegutseb

Sedakorda viib tee Viljandi abivallavanema Alvar Pähkli ja Teataja toimetuse inimesed Uusnasse, kus asub seal hästi tuntud sepikoda.

Meid võtab vastu Kaido Pukk, kes on eluaeg Uusnaga seotud olnud. Kuigi tal vanust nüüd juba üle 70ne ja elukohtki praegu Viljandis, käib ta ja teeb tööd sepikojas edasi. Ikkagi perefirma värk.

Täna on firma nimeks Hansawork OÜ ja ettevõtet juhivad Kaido poeg Kalmar Pukk. Aga enne veel kui ettevõtte asjade juurde tuleme, siis perest ka. Tegu on eeskujuliku näitega, kuidas väikeses kohas põlvkondade kaupa asju aetakse, tööd leitakse ja tehakse. Täna on alasi ääres sepistamas juba neljas põlvkond.

Kaido sõnul tuli vanaisa Uusnasse 1936. aastal ja sellest ajast on suguvõsa seal tegutsenud. Kaido ise on kogu oma tööelu just selles sepikojas veetnud. Vene ajal töötas Kaido Pukk Gagarini nim. sovhoosi Uusna osakonna töökoja juhatajana ehk tegutses sealsamas sepikojas, kus jätkus töö ka pärast nõukogude aja lahkumist ja Eesti Vabariigi taastulekut.

Tööelust rääkides, sõnab Kaido, et firma parimad ajad olid just enne koroonapandeemiat. Jõusaali polnud kellelgi vaja minna, füüsilise koormuse sai töötades kätte.

Koroonapandeemia mõjus halvasti, tellimused kukkusid järsult. Aga vaikselt hakkab tööjärg taastuma.

Et Kaido Pukk on pea kogu oma elu Uusnas elanud, siis teab ta küla elust kõike ja kui keegi võiks Uusna raamatusse raiuda, siis just tema see oleks.

Kaido poeg Kalmar töötab praegu Soomes ja ajab ka firma

Kohtuvad abivallavanem Alvar Pähkel ja juba kaua aastaid sepa ja metallitööd teinud Kaido Pukk.

asju seal, kuid soovib peagi Eestisse elama ja tööle tulla.

Kohaliku kogukonna jaoks on sellise looga koht väärtus omaette. Ja sepikoda avab ka Maal elamise päeva sündmusel, 23. septembril, oma ukse, nõnda, et huvilistel on võimalus sepa tööd kaema tulla.

Ettevõtte nimi: Hansawork OÜ

Asukoht: Saareküla tee 7, Uusna küla, Viljandi vald

Omanik ja tegevjuht: Kalmar Pukk

Töötajate arv: Vastavalt vajadustele kuni 8.

Need jutud said räägitud firma omaniku ja juhi Kalmar Pukkiga telefoni teel

Millega firma tegeleb?

Tegeleme jäätmekäitlusseadmete hooldusega, torustike remondiga, metalliga seotud tellimustöödega, metallkonstruktsioonide valmistamisega, teeme näiteks grillaluseid ja väiksemaid sepatöid ka.

Kui kaua on firma tegutsenud?

Selle nime all ligi 4 aastat.

Kuidas firmal läheb?

On olnud ka paremaid aegu, enne koroonapandeemiat oli tellimusi palju, aga pandeemia aegu kukkusid paljud ära. Praegu siiski tööd on.

Kui suur osa töötajatest on Viljandi valla elanikud?

Kõik töötajad elavad Viljandi maal. Meil on põhiliselt töö 4 inimest, aga kui tarvis, tõuseb töötajate arv 8ni.

Millised on suurimad probleemid?

Mureks on head ja distsiplineeritud töökaed või pigem nende vähesus ja puudus. Ei näe noortes seda hoolt ja töötahet, mida vaja oleks.

Mille üle tunnete heameelt?

Et leib laual ja hing sees (naerab).

Raivo Lott
Viljandi Valla Teataja
tegevtoimetaja

Kuulus Uusna sepikoda. Siin on sepatöid tehtud aastakümneid ja arvatavasti on tööjärg veel pikk.

Fotod: Rain Porss

Küla lugu: Tănassilma

Tănassilma on elujõuline küla, kus elanike arv pigem kasvab. Tănassilma on ka küla, mis võitis Viljandi valla esimese kaasava eelarve konkursi ja nii sai rahvas korraliku ujumiskoha. Tănassilmas elab ka kooliõpilane Adeele Soovere, kes oma Adelli Jätsijaamaga kogus raha Ukraina toetuseks. Kuidas aga toimib külakogukond, kuidas võetakse vastu otsuseid, küsisin Pille Sihverilt, kes on üks küla keskpunkte ja Tănassilma rahvamaja juhataja.

Tănassilma on küla Viljandimaal Viljandi vallas.

Küla asub Tănassilma jõe ja Tartu – Viljandi – Kilingi-Nõmme maantee ääres, 15 km Viljandist ida pool.

Külas on Tănassilma kirik, Tănassilma rahvamaja, Kalmetu Põhikool, Tănassilma Raamatukogu.

20. sajandi alguses kujunesid Vana-Tănassilma mõisa kohale Kalmetu ja Tamme küla. Kalmetu küla oli tuntud ka Tănassilma asulana. 1977. aastal ühendati Kalmetu ja Tamme küla Tănassilma külaks.

Kuni 2013. aastani kuulus küla Viiratsi valda. (Wikipedia)

Kuidas ja kes külas asju otsustavad?

Peamised ettevõtmised külas toimuvad Tănassilma Rahvamaja ja Tănassilma külaseltsi eestvedamisel. Teeme koostööd Kalmetu kooli ja lasteaiaga ning raamatukoguga. Osad ettepanekud tulevad ka koolilt ning ühiselt korraldame ja viime need ettevõtmised läbi.

Kui on plaanis midagi ette võtta, siis kuidas toimib otsustusprotsess?

Rahvamaja juhatajana käin mõtte välja ning räägin läbi osapooltega ning küla aktiiviga. Paneme plaanid paika, jagame ülesanded ning teatud etappides peame koosolekuid ja vaatame, mis veel puudu või mida teisiti teha.

Kui palju rahvast ühisüritustest osa võtab?

Suurematel sündmustel on osalejaid ca 350.

Räägime olulisematest ühisüritustest külas?

Eesti Vabariigi aastapäev veebruaris, vastlad, südamekuu sündmused aprillis, jaanipäev ja kogukonnapäev juunis, perepäev augustis, mardi- ja kadri-

Pildil on Mart Siiruse poolt valmistatud küla silt, mis küll kellelgi ilmselt niipea meelest ei lähe.

Fotod: Pille Sihver

päev novembris, jõulude tähistamine detsembris.

Tooge esile midagi, mis on kogukonnal eriti õnnestunud?

2020. aastal Viljandi valla kaasava eelarve konkursil võitis Surva silla ujumiskoha renoveerimine esimese koha. Selle projekti eestvedajaks oli Liina Soovere. See on külale väga suur panus.

Millised on Tănassilma olulised traditsioonid?

Peamiseks traditsiooniks on hoida ja säilitada rahvakultuuri läbi erinevate sündmuste ja tegevuste (rahvakalendri tähtpäevade korraldamine, küla koristustalgud, matkad jne).

Mis on küla nn keskpunkt?

Küla keskpunktideks on Tănassilma Rahvamaja ja Kalmetu kool.

Ettevõtlus külas?

Peamisteks ettevõtjateks on meil põllumehed, kes kasvatavad teravilja, hernest, uba, rapsi. On neid, kes kasvatavad küüslauku, kartulit, tomateid, kurke, erinevaid lille- ja köögiviljataimi. Peetakse mesilasi nii enda tarbeks, kui ka müüakse mett. Lisaks on veel ka maasikakasvatajaid. Meil on oma kauplus, lisaks on meil külas noor aktiivne neiu Adeele Soovere, kes tegeleb Adelli jätsijaamaga, kus pakutakse jäätist ning muud head-paremat.

Rääkige huviringidest, üldse

Rändavad saunad Tănassilma- Uusna - Valma kogukonnapäeval.

Surva silla ujumiskoht, mis võitis valla esimese kaasava eelarve konkursi. Eestvedajaks oli Liina Soovere.

vaba aja veetmise võimalustest Tănassilmas.

Tănassilma Rahvamajas pakutakse erinevaid huviringe: käsitöö, rahvatants, pillimäng, näitering täiskasvanutele, eakate lauluring, eakate jututuba, kokandusring. Noored käivad pärast kooli mängimas koroonat, lauatennist. Käib koos ka sasku klubi. Kalmetu koolis on 14 huviringi (nt. majandusring, loovusring, näitering, jooga jne.).

Kalmetu kooli juures on võimalik mängida discgolfit, treenida välitreeningualal, turnida seiklusrajal, mängida korv- ja jalgpalli. Surva silla juures on võimalik käia ujumas, püüda kala ning kellel oma paat, saab Tănassilma jõel ka paadisõitu nautida.

Teada on, et Tănassilmas elavad oskajad käsitöömeistrid. Kes nad on ja mida tehakse?

Toon esile mõned inimesed: Enn Raudjalg on paadimeister ning lisaks teeb ta ka erinevaid puidust esemeid (lillekastid, prügikastid, välikäimlad jne.). Elle Nurme on florist, pärjapunuja, lillekorvide ja -kimpude meister. Erinevate kujude ning küla kaunistuste valmistaja. Moonika Lapp on pildialbumite, kinke- ja ehetekarpide meisterdaja. Sigrid Häkkinen Tank (toimetab nii Tănassilmas, kui ka Valmas) erialaks on rahvuslik käsitöö. Meil on külas käsitööga tegelevaid inimesi veel – kes koob sokke ja kindaid, mõned heegeldavad, tikivad ja õmblevad jne.

Mida on tehtud küla kaunistamiseks?

Elanikud on ise nii tublid, et hoolitsevad oma majapidamiste ning territooriumide eest. Kui kuskil on vaja koristada, siis korraldatakse koristustalguid. Kaunismäe kaupluse juures on Tănassilma küla silt, mille meisterdas Mait Siirus ning ümbruse ja kaunistamise eest kannab hoolt Valter Kukk.

Kas Tănassilma külas on hea elada ja milles see headus väljendub või sõltub?

Tănassilmas on ilus loodus, jõgi, kus saab kala püüda ning paadiga sõita. Meil on sõbralikud ning lahked inimesed. Meie kogukonnas saavad lapsed käia kodu lähedal lasteaias ja koolis ning tegeleda erinevate huvialadega. Rahvamaja ja raamatukogu on samuti avatud kõigile huvilistele. Meil on turvaline küla. Oleme linnale suhteliselt lähedal ning bussiliiklus on hea. Elanike arv pigem kasvab. Juurde on tulnud noorperesid ning elamispiinnad on hõivatud.

23. septembril on Tănassilma küla Maal elamise päeval üks võõrustajaist.

Raivo Lott

Vallavalitsuse istungite kokkuvõte

26. juuli istungil otsustati:

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 26.07.2023 korraldus nr 345 "Ehitusloa andmine". Anda ehitusloa määramiseks Vana-Võidu külas Vana-Võidu pst 9 katastriüksusele.

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 26.07.2023 korraldus nr 346 "Riigihanke "Tänavavalgustuse rajamine ja kasutusrendile andmine Mähma külas" pakkuja kvalifitseerimine, pakumuse vastavaks tunnistamine ja pakumuse edukaks tunnistamine". Tunnistada edukaks pakumuseks pakkuja Enefit Connect OÜ poolt esitatud pakumuse maksumusega 53 059,68 eurot koos käibemaksuga.

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 26.07.2023 korraldus nr 347 "Lihthanke "Viiratsi Rahvamaja ruumide ja tehnosüsteemide projekteerimine" pakumuse vastavaks tunnistamine, pakumuse edukaks tunnistamine, eduka pakkuja hankemenetlusest kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimine". Tunnistada edukaks Hirsvesoo Arhitektibüroo osatühing ja Osatühing Corson esitatud ühispakkumus maksumusega ilma käibemaksuta 58 890,00 eurot ja koos käibemaksuga 70 668 eurot.

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 26.07.2023 korraldus nr 348 "Väikehanke "Tarvatu koolihoone projekteerimine"

pakumuse vastavaks tunnistamine, pakumuse edukaks tunnistamine, eduka pakkuja hankemenetlusest kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimine". Tunnistada edukaks P.P. Ehitusjärelevalve OÜ esitatud pakumuse maksumusega ilma käibemaksuta 29 644,65 eurot ja koos käibemaksuga 35 573,58 eurot.

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 26.07.2023 korraldus nr 349 "Viljandi Vallavalitsuse 18.07.2023 korralduse nr 342 "Korteriomandi seadmisel maa maksustamishinna ja avalik-õiguslike reaalkoormatiste rahaliste väärtuste määramine" muutmise".

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 26.07.2023 korraldus nr 350 "Hajaasustuse programmi toetuse kasutamise aruande heakskiitmine".

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 26.07.2023 korraldus nr 351 "Riigimaale hoonestusõiguse seadmisel ehitise teenindamiseks vajaliku maa, maaüksusele sihtotstarbe ja koha-aadressi määramine".

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 26.07.2023 korraldus nr 352 "Väikesadamale kohanimeks Ulge sadam ja määrata Vaibla külas Jõesuu katastriüksusel asuvale väikesadamale kohanimeks Jõesuu sadam.

18. juuli istungil otsustati:

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 18.07.2023 korraldus nr 333 "Projektlaagri läbiviimiseks tegevusloa andmine". Anda tegevusloa Viljandi Spordikoolile 31.07.2023 - 05.08.2023 toimuva projektlaagri "Käsipli

osakonna laager" läbiviimiseks Heimtali Põhikoolis ja Heimtali Spordihoones. Kohtade arv projektlaagris on 30.

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 18.07.2023 korraldus nr 336 "Ehitusloa kehtetuks tunnistamine".

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 18.07.2023 korraldus nr 337 "Enampakkumise tulemuste kinnitamine". Enampakkumisel korteriomandile nr 1 alghinnaga 1690 eurot tegi parima pakumuse maksumusega 15 000,00 eurot Kerner Capital OÜ ja enampakkumisel korteriomandile nr 3 alghinnaga 1630 eurot tegi samuti parima pakumuse maksumusega 8310,00 eurot Kerner Capital OÜ.

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 18.07.2023 korraldus nr 338 "Maa riigi omandisse jätmise ja katastriüksusele sihtotstarbe määramine".

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 18.07.2023 korraldus nr 341 "Lihthanke "Tarvatu ordulinnuse arheoloogiliste uuringute läbiviimine ja varemete konserveerimine" pakumuse vastavaks tunnistamine, pakumuse edukaks tunnistamine, eduka pakkuja hankemenetlusest kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimine". Tunnistada edukaks Maakivist OÜ esitatud pakumuse maksumusega ilma käibemaksuta 61 300,00 eurot ja koos käibemaksuga 73 560 eurot.

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 18.07.2023 korraldus nr 342 "Korteriomandi seadmisel maa maksustamishinna ja avalik-õiguslike reaalkoormatiste rahaliste väärtuste määramine".

4. juuli istungil otsustati:

* Kooskõlastada Viljandi valla lasteaia "Päikesekiir" töötajate koosseis alates 01.08.2023.

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 04.07.2023 korraldused "Hariduspreemia määramine".

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 04.07.2023 korraldus nr 323 "Ehitusloa andmine".

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 04.07.2023 korraldus nr 324 "Katastriüksuse piiride muutmise ning koha-aadresside ja sihtotstarvete määramine".

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 04.07.2023 korraldus nr 325 "Katastriüksuste jagamine ning koha-aadresside ja sihtotstarvete määramine".

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 27.06.2023 korraldus nr 327 "Sundvalduse seadmine".

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 04.07.2023 korraldus nr 330 "Riigihanke "Tänavavalgustuse rajamine ja kasutusrendile andmine Mähma külas" korraldamine".

* Vastu võtta Viljandi Vallavalitsuse 04.07.2023 korraldus nr 331 "Lihthanke "Viiratsi Rahvamaja ruumide ja tehnosüsteemide projekteerimine" korraldamine".

Vallavalitsuse istungi materjalid leiab valla kodulehelt: www.viljandivald.ee/dokumendiregister

19. aastat partnerlust: sel suvel kohtuti Bippenis

Juuli alguses külastas Viljandi valla delegatsioon meie partnerit Alam-Saksimaal, Bippeni osavald, kellega vastastikküla on suheldud juba 19. aastat. Põhilegatsiooni veetis Bippenis neli päeva ja valla noortelaager oli kohal kaks nädalat.

Bippeni partnerite poolt oli meile korraldatud huvitav ja sisutihe programm. Meie omalt poolt pakkusime osale eesti rahvuskultuurist - Kolga-Jaani folklooriklubi "Pärliline" esines kahel Schützenfestil - Restrupis ja Fürstenaus.

Schützenfest on sakslaste igas suuremas külas peetav üle 400-aastase traditsiooniga suvepidu, kus valitakse oma kuningas ja lapskuningas. Peol

mängib kindlasti puhkpilliorkester, lastakse vibuga puidust kotkast, grillitakse, tantsitakse ja ollakse peredega ja koos kogukonnaga. See on hea näide traditsiooni hoidmisest läbi aastasadade ja on rahva hulgas alati oodatud ja populaarne. Sünnimust valmistatakse ette koos kogukonna, vabatahtlaste ja omavalitsusega.

Meie programmis oli Bippeni uute arenduste külastamine, käisime uues spordihallis, ja hiseltsi uues hallis, Bippeni renoveeritud välijuulas. Huvitav oli vabaõhmuuseumi külastus. Alam-Saksi maakonnalinnas Cloppenburgis asuv muuseumiküla on Saksamaa vanim. Muuseum on ühtlasi kultuuri- ja

maaloole spetsialiseerunud teadus- ja õppeasutus.

Kadedaks teevad paikkonna rattateed, liikusime meigi palju turvaliselt jalgratastega. Olime külas ka põllumajandustootjal, kes peab oma esivanemate talu mitmendat põlve. Neil on ka noorloomade kasvatust. Kohtumisel rääkisime maotootmise jätkusuutlikkuse probleemidest. Järjest väheneb talutootmise ülevõtmine noorte poolt. Kui varem oli ligi kümme põlve talupidamist talvel, siis enam mitte.

Teemaks oli ka tuulegeneraatorite rajamine ja nende talutavus maapiirkondades. Üha enam räägitakse infrahelist, mis mõjutab inimesi. Tuulegeneraatorite osas on Saksamaa maa-

ilmas liidripositsioonil. Tuulegeneraatorite mõju tervisele, linnustikule ja loomastikule on uuritud ja uuringud jätkuvad. Elamupiirkonnas lähedusse ei saa neid õnneks enam paigaldada, rääkimata sellest, et tuuliku vari võiks ulatuda eluhoonele. Kaebusi ja vastuseisu tuulegeneraatoritele on kuulda järjest rohkem ka Saksamaal. Eestis on sellekohane seadusandlus veel puudulik ja niikaua on omavalitsused nii elanike kui ettevõtjate huvide eest seisjad ja kompromissi leidjad.

Meie vastuvõtjad andsid en-

dast parima nagu alati. Lõpuõhtul lepiti kokku, et järgmise aasta juuli alguses võrusrastme meie partnerivalla delegatsiooni ja meie noored on siin saksa noorte vastuvõtjad. Noorte vaheline suhtlus annab teadmisi paikkondade ja rahvaste kultuurist, suhtlemisjulgust ja keeleoskust. Noortest, kes kohtusid koostöö käigus 10-19 aastat tagasi, on paljudest saanud pereinimesed ja nüüd ollakse sakslastega sõbrad juba perekonniti.

Ene Saar
koostööpartner Bippeniga
2005. aastast

Viljandi valla delegatsioon, kellest fotol on suur osa Kolga-Jaani folklooriklubi Pärliline liikmed, koos Bippeni valla vanema Helmut Tolsdorfiga.

Vallavanem kutsus oma koju külla. Fotol koos Ene Saarega. Fotod erakogust

Kogu Bippieni noortevahetuse seltskond mahtus kuidagi ka ühele pildile.

Foto erakogust

Koolivaheaja kõrvalepõige Viljandi vallast Bippenisse

7.-20. juulini oli meie 12 valla-noorel võimalus osaleda noortevahetusel Viljandi valla pika-aegsete partnerite juures Saksamaal, Alam-Saksi liidumaal, Fürstenau ühendvalla Bippieni osavallas.

Laagrielu vanas talukompleksis

Kogu laagrielu käis Bippieni külas, vanas talukompleksis Kuhlhoffis, kus majutumine toimus askeetlikes oludes narivoodidega hüttides. Elutingimused rikastasid noorte maailmapilti, sest tubades elasid koos saksa ja eesti noored ning saksa kultuurile omaselt käidi toas välisjalanõudega, mis oli meie noorte jaoks võõras ja harjumatu.

Laagris osalesid noored Heimtali, Holstre, Leie ja Kalmetu koolist, Tarvastu ja Viljandi gümnaasiumist ning Viljandi Kutseõppekeskusest. Noorte tagasisidest tuli välja, et kohtumine saksa noortega oli sümpaanne, inimesed olid sõbralikud, juhendajad olid väga vahvad ja ka ühiselt koosveetmise aega oli antud piisavalt.

Laagri korraldajad bippenlased Birte ja Laura, kes olid mõnele juba tuttavad eelmisest aastast, olid ettevalmistanud sisuka tegevuskava. See hõlmas kohalike traditsioonidega tutvumist, vaatamisväärsuste külastamist ja aktiivset koostegutsemist.

Tegevusi igale maitsele

Kuhlhoffis korraldati Dorf-Ralley, Quizz-Night ja laagri olümpia (Lager-Olympiade). Kunstimeelt rakendati riidest kottide värvimisel ja oma maitse järgi kujundamisel. Erakordne elamus oli meie koolituskompleksi õuel asuvas HaiTec haikalakeskuse

külastus, kus noored said kohalikust pinnasest pärit liivast välja sõeluda miljoneid aastaid vanu haihambaid. Endale meelepärast kujundatud riidest kott ja väärtuslik haihammas on väärt mälestusesemed kogu eluks.

Saksamaa kostitas noortevahetust kuumade ilmadega (mõnel päeval üle 30 kraadi). Just neil päevil oli kosutav ujuda äsja avatud värskelt renoveeritud väliuimas (Freibad Bippen).

Viljandi valla head sõbrad Ferienhof Nyenhuis'ist andsid noorte käsutusse jalgrattad, mis olid asendamatuks liikumisvahendiks ümbruskonnas. Jalgrattastega sai ette võetud ka ühine sõit kõrvalkülla Bergesse vibuklubi harjutusväljakule. Laagrilised said Laura juhendamisel kätt proovida vibulaskmises. Laura tegevusportlasena oskas vastata asjatundlikult ka tekkinud küsimustele.

Erinevate vaatamisväärsuste hulgas sai noorte vaieldamatuks lemmikpaigaks Dankerni lossi vabaajapark (Freizeitpark Schloss Dankern), kus veedeti meeleolukas päev, mis lõppes Kuhlhoffis ühise lõkkeõhtuga. Noortevahetuse peamiseks kohtumispaigaks võibki nimetada lõkkeõhtuid – igal õhtul moodustati lõkke ümber inimring, lobiseti, lauldi kitarril saatel ja küpsetati Stockbrot'i.

Kustumatu mulje jättis Cloppenburgi vabaõhumuuseumi külastus, kus nägime erinevatest ajastutest pärit piirkonna talumajapidamisi, külastasime diskoteeki, rännates aastasse 1985 ning spetsiaalselt meie jaoks pandi Kirmesl tööle ca 60 aasta vanune ajalooline karussell. Ajas tagasi minemist tasakaalustas suurlinna Osnabrücki külastus,

kus külapoe suhteliselt kallis ja kesine kaubavalik sai asendatud kaubanduskeskustes šoppamisega.

Laagriliste kõhutäite eest hoolitses igapäevaselt noortevahetuse hea haldjas Anita, keda noored sõbralikult ka vanaemaks hüüdsid. Omaette elamus oli Hermann'i juhendamisel pizza-valmistamine ja kiviahjus küpsetamine ning grilliõhtu enne kojulendu.

Veenduti, et keelteoskus on vajalik

Anita ja Hermann on tuttavad paljudele Viljandi valla inimestele, sest on olnud aktiivsed sõprusühete hoidjad alates aastast 2005. Paistu valla päevilt tänu Ene Saare aktiivsele tegevusele Viljandi valda laienenud sõprusuhted rikastavad loodetavasti veel kaua meie valla elanike maailmapilti.

Noorte tagasisidest kumas, et õpiti tundma Saksamaa kultuuri ja traditsioone. Mõisteti keeleoskuse vajalikkust nii saksa kui inglise keele kontekstis ja nii mõnelgi noorel tekkis huvi saksa keele õppimise vastu, milleks Viljandi valla koolides kahjuks eriti võimalust ei pakuta.

Noori üllatas, et sakslased ei olegi kurjad nagu on räägitud, vaid inimesed on sõbralikud ja kindlasti soovetakse Bippieni noortega ka edaspidi kohtuda, milleks avaneb võimalus 2024. aasta suvel, mil on võõrustamisyärg taas Viljandi valla käes. Noored tänavad toreda kogemuse eest ja jäävad ootama uusi kohtumisi bippenlastega.

Anneli Mets ja Ülle Kramer
Bippieni noortevahetuse juhendajad

Uusna kool pidas traditsioonilist sünnipäevapidu

15. juulil toimus Ruudikülas, Sillaotsal järjekordne Uusna kooli kokkutulek.

Kohal oli palju vilistlasi. Rahvas tuli ilusa suveilmaga kohale, kes autoga, kes jalgsi.

Korraldajad on igal aastal olnud Elvi Nurmekivi ja Väino Viidebaum. Väino keedab igal aastal maitsva supi. Elvi toob kringli ja Leili küpsetab maitsvaid pirukad.

Juttu jätkus kauaks. Kohalolijad on kõik tegusad, oli talupidajaid, ametnikke, kokkasid, mesinikke, muusikuid ja veel paljude erialade inimesi.

Kohtume jälle järgmisel aastal.

Marju Käo

1957.a. Uusna kooli lõpetanu

Marju Käo Ruudikülas Sillaotsal Uusna kooli kokkutulekul.

Foto: Villu Käo

Robootikast esmaabini ja spordist kunstini ehk Viljandi valla noortepäevad

Viljandi valla noortepäevad toid Puiautu Vibukeskusesse kokku 41 vahvat noort, kes said osa mitmekülgsest programmist.

Esimesel päeval said nad end proovile panna vibulaskmises ning õhtul ootas ees maastikumäng. Teine päev viis Cantervilli Mängumaale, kus kõige populaarsemaks tegevuseks osutus liumägedest ja veetuumäest alla liuglemine ning karussellil keerlemine. Lõbu ja rõõmu tekitasid ka muud atraktsioonid. Õhtul laagripaigas pakkus laagrilistele imelist muusikaelamust Merilin Mälik, kellega sooviti peale esinemist suure õhinaga ka koos pilti teha.

Kolmandal päeval said noored osaleda erinevates töötubades, milleks olid käsipall, tants, esmaabi, robootika, siidirätku maalimine ning taipoks. Kõik töötoad said hiljem noortelt ka positiivset vastukaja, mis näitab, et leidis igaühe jaoks midagi.

Eelviimasele laagripäevale pani toreda punkti õhtune disko, kus lasti noorte endi poolt kirja pandud muusikat, tantsiti ning mängiti üheskoos erine-

Noortepäevadel maaliti ka siidirätkuid.

Foto erakogust

vaid mängu. Viimasel päeval meisterdati koju kaasa võtmiseks klaasist küünlaümbriseid.

Enne kojuminekut esitasid noored enda vanematele ka laagri jooksul rühmades ettevalmistatud kavasid. Oli nii luuletusi, tantsu, teadmiste kontrolli vanematele kui ka anekdoote, mis kõigi suud naerule viis. Noorte tagasisidest jäi kõlama ka maitsev toit, mida laagris pakuti.

Katrin Viinapuu

Viljandi valla noortepäevade juhendaja

Holstres peeti kohaliku hariduselu 190. aastapäeva

2023. aastal tähistatakse Holstres hariduselu 190. aastapäeva. Traditsiooniliselt tähistatakse nii suurt sündmust meie koolis suure ja toreda vilistlaspeoga.

10. juunil toimuski suur pidupäev. Juba päeval ootasime oma toredaid vilistlasi, et pakkuda neile võimalust võtta osa ajalootoast, uudistada koolimaja ning nautida koolimaja ümbrust.

Traditsiooniliselt toimus ka aktus. Oli hulga toredaid sõnavõtte ning õpilaste esitlusi. Eriti ilus oli vaadata Holstre ja Paistu koolide rahvatantsu koondrühma, kes töid pisara silma nii mõnelgi vilistlasel.

Mul on hea meel tõdeda, et kui tavaliselt viiakse läbi pidu traditsiooniliselt, siis sel korral otsustas õpetaja Kädi-Liis hoopiski neid traditsioone murda. Nimelt toimus Holstre Kooli

ajaloos esimest korda õnneloo, mille tulu läheb õppereiside korraldamiseks. Iga loos võitis ning kogu kraam, mis välja loositi, tuli meie lahketelt sponsoritelt. Kokku müüdi peaaegu 100 loosipiletit.

Holstre koolipere tänab kõiki sponsoreid, kes oma õla alla panid- Vallatud Vorstid, Anna Volmer Photography, Ugala Teater, Uku keskus, Viiratsi Angerjafarm, Kollane Mina, Holstre-Polli Vabaajakeskus, Raassilla Motokeskus, VMT Batoon, Holstre Külaselts, Kristi Saksniit, Hansa Candle, Teemu Lilled, Fellin, Raudnaela Kõrts, Mulgi Ehitus, Tactical Foodpack, Hope vitamiini-joogid, Vestman, Popsi köök, Kreete Massaažituba. Just tänu Teile tuleb meie koolis järgmine õppeaasta eriti seiklusrohke!

Kelli Pärn

Gruusia: folkloorifestivalist, vaatamisväärsustest, toidust ja koertest

Rahvatantsurühmad Pärilised ja Ramsi Roosid osalesid 9-17. juulil Gruusias, Borjomi ja Bakuriani rahvusvahelisel folkloorifestivalil. Mõlemad tantsurühmad tegusevad Ramsi Vaba Aja Keskuses. Eestist sõitis samale festivalile kokku kuus kollektiivi.

Koerad reisisaatjaks

Gruusia võttis meid vastu soojakraadide ja tugeva tuulega. Varahommikune pealinn Tbilisi oli alles ärkamas, kui selle tänavatel esimest tutvusringi tegime. Turistik olemine paistis vist kaugelt ära, sest kohe sai meie reisieltskond endale tänavakoertest giidid. Koos läksime tervitama Sololaki künka tipus asuvat Gruusia Ema, mis on 20 meetri kõrgune Gruusia rahvarõivastes naise kuju. Koerte seltsis jalutasime vanalinnas, jõime hommikukohvi ning imetlesime kui ka imestasime avaneva linnapildi üle. Gruusia pealinn Tbilisi on kontrastide linn, kus kõrvuti on nii moodsad ehitised kui vana arhitektuur. Rikkus ja vaesus käivad käsikäes.

Bakuriani

Meie teekond jätkus Bakuriani, mis asub Tbilisist 190 kilomeetri kaugusel. Vahepeatus tegime Gruusia kunagises (Ibeeria kuningriigi) pealinnas Mtskheta. Imetlesime Svetitskhoveli katedraali ja tutvusime kohaliku tänavakaubandusega. Bakuriani asub 1700 meetri kõrgusel merepinnast Trialeti aheleku põhjanõlval. See on väike alev, kus sarnaselt pealinnale on palju eriilmelisi hooneid, puitnikerdustega rõdusid ja viinamarjalehtlaid. Laialdasemalt on Bakuriani tuntud kui Gruusia suusakuurort. Meelde jääva elamuse pakkus Didveli mägi, millel on kõrgust 2702 meetrit merepinnast. Mäkke tõusmist kergendas osaliselt gondli- ja suusatõstukiga sõit, aga tipu vallutamiseks pidime ka 300 meetrit omal jõul ronima. See oli koht, kus Ramsi Roosidest said naljatledes Roniroosid. Füüsiline pingutus tasus ennast kuhjaga ära, sest mäetipust avanevad vaated olid lumavad. Ümber ringi rohelus ja lilled, kõrged mäed ja sinetav taevast, kaugel silmapiiril lumised mäeahelikud. Didveli mäe tipus saime teada, et meie tantsujalad on ka vapralt ronijad. Kogu see rõõm sai raamituna pildile püütud.

Kontsert Borjomis

Esimene festivalikontsert toimus Borjomi linnas, mis asub kurul Borjomi-Kharagauli rahvusparki idaservas. Kontserdile eelnes rongkäik, millega linnarahvas ki sai ühineda. Kohati tundsin ennast väikestviisi staaridena, sest meie rahvariided pälvisid vaatajate silmis imetlust ning ühtlugu sooviti ennast koos meiega pildistada. Vestlustes kohalikega arvasid paljud grusiinid, et tuleme Baltikumist. Avali naeratades nimetati meid sõpradeks, kui ütlesime, et oleme Eestist. Jätkuvalt tihenesid meie sõprussuhted ka Gruusia koertega. Näiteks väärtustas mõni neljajalgne meie rahvatantsu

Rahvatantsurühmad Pärilised ja Ramsi Roosid Gruusias.

Fotod erakogust

nii, et ei raatsinud tantsuplatsilt lahkudagi, leides meie väikeses tantsuringis endale keske koha.

Borjomi on tuntud oma mineeraalveetööstuse poolest. Saime meiega juua seda kuulsat vett nii pudelist kui maitsta kuummaallikast pärinevat mitmete raviomadustega sooja Borjomi vett. Hoolimata paljudest raviomadustest jättis soe Borjomi meie reisieltskonna maitsemeeled külmaks ning kordusdoosiks soovi ei avaldatud.

Teine kontsert Rabati kindluses

Teine kontsertesinemine oli Akhaltsikhe (Rabati) kindluses, mis pärineb 9. sajandist. Kindlus on renoveeritud ning nüüd on uhkes hiilguses nii Akhmediyev mošee, mošee minarett, madrasah, Jakeli loss, vannid, tsitadell, kindluse müürid ja õigeusu kirik ning sisehoov.

Seekordne kontserdikava oli põimitud Gruusia- ja Eesti rahvatantsudest. Nii saime osa kirevates kostüümides noorte grusiinide kaasahaaravast tantsuoskusest. Tüdrukud liikusid

sujuva graatsiaga, lühikeste kergete sammudega ning kaudnilt libisedes nagu luiged. Noormehed demonstreerisid aga rühmatantsude sooloonumbrites oma sõjakust, kiiret liikumist, kõrgeid hüppeid ja varvastel tantsu nagu ehtsad džigitid. Muusika oli sütitav ja kiire tempoga.

Mõlemal kontserdil hakkas silma, kuidas Gruusia noored eestlaste esinemise ajal usinalt lava kõrval meie tantsuvõtteid matkisid ja samme seadsid. Segamini lustisid nii poisid kui tüdrukud, mis oli tore vaatepilt. Ei ole see meie eestlaste rahvamuusika siis nii tuim midagi, kui noored tantsutamatud mägilased selle saatel tantsida soovivad.

Vardzia koobaslinn

Vaatamisväärsustest jättis erilise elamuse iidne Vardzia koobaslinn, mis asub Mtkvari jõe kohal Gruusia edelaosas, Armeenia piiri lähedal. See on tohutu inimtekkeliste koobaste kompleks, mis on raiutud-kaevatud kaljuseina, kuhu külaelanikud võisid vaenlase rünnakute eest varjuda. Aastal 1283 hävitas

maavärin suurema osa kompleksist, lõigates pooleks kalju ning paljastades koobastiku sisemuse. Sügaval kalju kõhus paiknevaid koopaid ühendab tunnelite, treppide ja terrasside labürint. Praegu elab Vardzias kolm munku. Säilinud koobaslinn on unustamatu vaatamisväärsus, mida Gruusiasse sattudes kindlasti külastada soovitame.

Gruusia köök

Gruusia maitsvast köögist söime kuulsaid hinkaale, erinevate täidistega hatsapurisid, suluguni juustu, traditsioonilisi baklažaanirulle pähklitega. Lisaks värsket lambaliha šašlõkki. Meie mehed said lambakarjast talle valida ja edasisega toimetas juba peremees. Puud said kiirelt tule alla, mees veristas lamba ja võttis naha. Lihakeha tükeldamine ja vardasse ajamine käis vilunud käe all kärmelt. Kerge maitsesta-

mine soola ja pipraga toimus alles siis, kui esimene pruunistus oli tehtud. Kuniks liha küpses, askeldasid meie tublid naised turult toodud värsket salatikraami- ja arbuusiga. Mehed said asjatundlikult tule ääres seista ja nii mõnelgi õnnestus juttu sekka ka lihavardaid keerutada. Ümarlauake kattis end rutu ja rikkalikult. Toidukõrvaseks lasti ringi käima punane vein ja Gruusiapärane elueliksiir chacha. Šašlõkk maitstes hästi, aga meelde jäävat elamust pakkus ehk isegi selle lambukese lauale jõudmise lugu ning vahetu, pisut rustikaalne keskkond, kus meie rahvaste sõpruse hõnguline õhtusöök toimuma sai. Gruusiinide külalislahkus leidis selles koosviibimises kinnitust.

Enne kojulendu õnnestus pealinn Tbilisiga veel lähemalt tutvuda. Mtkvari (Kura) jõel sai tehtud tuultega võidu üks lõbus paadisõit. Lisaks ekskursioonitasime ringbussiga linna vaatamisväärsusi täis tänavatel. Tbilisi tõelisest suuruselt saime aimu alles siis, kui tõusime gondliga teletorni juurde mäkke (Mtatsminda parki) ja nägime linnale avanevat panoraamvaadet. Hämmastav linn Tbilisi!

Mis meelde jäi?

Gruusia jääb meelde kõrgete mägede, roheliste künkade, lopsakate metsade ning vahelduvate maastikupiltidega. Iseloomulikuks on vapustavad linnavaated, erilmeline arhitektuur, külalislahke rahvas ja maitserikas köök. Reisi jooksul harjus silm kodutute koertega ja vabapidamisel lehmadega, kes ei pidanud paljaks isegi tühjalt seisvate majade treppidel turnida. Eestis juba midagi sellist ei kohta. Meil õnnestus koguda ja kogeda hetki, mis panid nii imestama kui imetlema. Lisaks tantsurõõmule said pagasisse pakitud Gruusiamaa ehedad elamused, mille paistel peame järgmise reisini vastu!

Ülle Mägin
Pärlite tantsija

Festivali kontserdil Borjomis osalesid aktiivselt ka kohalikud koerad.

Kas kaob see kurnis järvesilm koos oma kaladega ja asemele tuleb soine ala?

Foto erakogust

Kas tõesti Tarvastu paisjärve viimased päevad?

Viljandi vallavalitsus on Oru kinnistu omanikele saatnud palve, et peatataks kohtu otsus, mille alusel tuleks paisjärv likvideerida.

Ligi 17 aastat tagasi soovis kogukond rajada Tarvastu valda paisjärve, mis 2008. aastal saigi valmis. 2018. aastast algas aga kohtusaaga, mis tänaseks on kohtulahendi saanud.

Tartu Ringkonnakohtu 19.12.2022 kohtuotsus tsiivilasjas nr 2-18-13377 sätestas: Kohustada MTÜ-d Tarvastu Spordi ja Vaba Aja Klubi ning Viljandi valda lõpetama Elvine Velli omandiõiguse rikkumine ja kinnistu kahjustamine ning likvideerima Tarvastu jõeäärsele kinnistule rajatud pais/paisutus.

17.01.2023 esitati aga Viljandi vallavalitsuse poolt Riigikohtusse kassatsioonkaebus, milles paluti tühistada Tartu Ringkonnakohtu 19. detsembri 2022.a. kohtuotsus täies ulatuses ja saata tsiivilasi Tartu Ringkonnakohtule asja uueks läbivaatamiseks.

Riigikohus paraku kaebust menetlusse ei võtnud ja seega jäi kehtima kohtuotsus, mille alusel tuleb Tarvastu paisjärv likvideerida.

Praegust olukorda kommenteeris vallavanem Alar Karu nõnda: "Tarvastu paisjärv on loodusesse hästi sobituv ja kaunistab piirkonda. Kahjuks on tänaseks välja kujunenud olukord väga kurb. Riigikohus toetas ringkonna kohtu otsust

Tarvastu paisjärve pais likvideerida.

Vallavalitsus on püüdnud leida aastaid ühist lahendust Oru kinnistuga, aga kahjuks ei leitud ühist arusaama järve säilitamiseks. Oleme tänagi valmis Oru kinnistu soove proovima lahendada.

Tänaseks oleme teinud ära geodeetilised uuringud ja valmis tellima projekti, et likvideerida üleujutus Oru kinnistul. Oleme saatnud palve Oru kinnistu esindajale, et ta peataks kohtu otsuse täitmise. Väga soovim, et lõpuks järv siiski jääks."

Raivo Lott
Viljandi Valla Teataja tegevtoimetaja

Metsa minnes valmistu, et mida teed siis kui oled eksinud

Kui mustika ja muraka aeg lõpeb, on peagi platsis pohlal ning kauaoodatud seeneaeg. Metsandide valmimise toob aga kaasa ka selle, et inimesed kipuvad laantesügavusse ära kaduma.

Möödunud aastal eksis Eesti metsadesse ja rabadesse rekordarv ehk ligi 150 seenelist ja marjulist, kes helistasid abi saamiseks hädaabinumbri. Tõisemad nädalavahetused töid kaasa lausa kümneid juhtumeid ühtejutti, kus telefonitsi, patrullisõiduki sireeni, teenistuskooera, ahelike, kopteri ja muu tehnika abil inimesi metsast välja aidati.

Igaüks võib eksida ja hätta sattuda, ka võib ootamatult tervis halveneda või tekkida muu olukord, kus on kiiresti abi vaja kut-

suda. Seetõttu jagan mõningaid näpunäiteid kõigile seenelistele ja marjulistele, millised ettevalmistused enne metsa minekut teha.

- Tutvu piirkonnaga. Soovitav on metsa minna ennelõunal, et metsaskäik jääks valgele ajale.
- Riietu erksavärviliselt ja ilmastikukindlalt.
- Ära mine metsa üksinda, vaid koos kaaslasega ning olge üksteisest nägemis- või kuulmis-kaugusel.
- Võta kaasa veepudel, täislaetud mobiiltelefon, vile ja taskulamp.
- Jäta lähedastele sõna, kuhu plaanid minna ja millal tagasi olla.

Eksinud inimese puhul on kõige tähtsam rahu säilitami-

ne. Edasi mõtle, kas jääd pigem paigale ja kutsud abi või püüad ikkagi ise metsast välja saada. Kui Sa ei oska hästi orienteeruda, Sul on mõni tervisemure, tunned ennast väsinuna, ilmastikuolud ei ole kiita või kui õues hakkab pimedaks minema, siis jää kindlasti ühe koha peale paigale. Helista 112 ja kuula edasisi nõuandeid!

Kui oled kohas, kus ei ole levi, siis võta telefonist SIM-kaart välja – nii saad teha kõne numbrile 112. Siinkohal tuleks ainult meele pidada, et telefoni aku võib tühjaks saada, mistõttu ei tohiks seda antud hetkel millelegi muule kasutada kui ainult hädavaralikuks helistamiseks. Nüüdisaegsed telefonid suudavad pakkuda ka GPS-koordinaate, mispärast on paslik oma eakamatele lähedastele telefoni võimalusi lähemalt tutvustada. Koordinaate teades saab politsei eksinud inimese asukoha kaardil väga täpselt paika panna ning abi jõuab kohale oluliselt kiiremini.

Iga seen ja mari pole söödav! Kui kahtled, jäta ahvatlev saadus pigem metsarahvale. Mürgistuskahvlusega aitavad sind mürgistusteabekeskuse infoliin 1662 ning hädaabinumber 112. Mõnusat ja ohutut metsaskäiku kõigile!

Elerin Tetsmann,
Viljandimaa veebipolitseinik

Ennuksemäe metsavendade punkri juurde viib audiolavastus

9. juulil avas Guidio Ennuksemäe Metsavendade audioraja.

Audiolavastus toob näiteid ja lugusid metsavendade elust üle Eesti, kuid kindlad osad keskenduvad just Ennuksemäe enda loole. Lavastuse dramaturg on Aare Pilv, lavastaja Isabel Laiapea, helikujundaja Johannes Vilu. Sisend ja idee Guidio poolt (Anu Lillak, Küllike Tint, Tuuli Kurisoo, Aive Kaldra, Helena Kaldre).

Materjalide ja nõuannetega abistas ajaloolane ja metsavendade uurija Martin Andreller. Osades on TÜVKA näitlejad: Robin Täpp, Theodor Tabor, Andri Suga, Maria Helena Seppik, Oskar Kröönström. Helitehnik Kuldar Sepp. Koor: Eva Maria Aru, Madleen Maria Kirja, Elina Soosaar, Ronja Marie Tepp, Merle Vetemäe. Lavastust toetas Eesti Kultuurkapital.

Guidio idee sai alguse 2022. aastal Viljandi pärandihäkatoni, kus meie eesmärk oli teha kultuuripärand maastikul inimestele nähtavaks. Läbi erinevate nõuannete jõudis me mõttele hakata pakkuma audioluuguid ja -lavastusi radadel, mis peidavad endas inimtegevusjälgi.

9. juuli aväritus Ennukse-

mäel oligi tänutäheks kõigile, kes Guidiot aasta jooksul abistanud on. Seda nii radadega, EASi teenusedisaini programmiga ja teadusliku artikliga teemal, kuidas kogukonnad ise oma pärandi eest hoolitsevad. Artiklis keskendusimegi Ennuksemäe ja Tiduvere Põrgupõhja punkrite ning Asva viikingiküla ja Iru linnamäe näidetele.

Lavastust on rajal võimalik kuulata igal ajal, üks või sõpradega, mis annabki sellele täiesti eriliimelise kogemuse.

Juhend, kuidas lavastust kuulata, asub väikesel infotendil Ennuksemäe parklas. Lavastust on võimalik kuulata osade kaupa või terve tükina korraga ja soovitatav parklas alla laadida, et saaks ka punkris istudes metsavendade elu ette kujutada. Olenevalt levist võib laadimine võtta vahel mõne minuti. Punkrini juhatavad kõrvaklappidega viidad. Lavastust on täiendatud täpsustavate tekstide ja pildimaterjalidega kodulehel, mida saab punkris või lõkkeplatsil peale tervislikku jalutuskäiku istudes rahulikult lugeda. Raja hind on 4.99 eurot.

Küllike Tint
Guidio

Juhendid mõnusamaks kuulamiseks.

Foto: Rein Anton

Holstre-Polli Spordikeskuses

VILJANDI VALLA KÜLADE PÄEV

20. augustil 2023

Tegevused

- 10.30 kogunemine
- 11.00 rongkäik ja külade päeva avamine
- 11.30-18 sportlikud jõukatsumised
- 15.00 mälumäng
- 18.30 autasustamine

kohalikud kultuurikandjad kogukondade tegevuse tutvustamine töötajad

Päevale annab hoogu Gaute Kivistik ANSAMBEL VLÜ

Kaitseleidiu Sakala malev varustuse, tehnika ja relvastuse näitus sõdurisupp

Lastele veevõistlus näomaalingud batuut

Selgub Viljandi valla sportlikum küla

Kohapeal toilitustaja, sissepääs tasuta!

Lisainfo: viljandivald.ee ja FB

Tule kogu perega!

VILJANDI VALD **RASSILLA BK** **RAKVERE**

METSA MINNES:

- Jäta kodustele sõna, kuhu lähed ja millal naased
- Riietu erksavärviliselt ja vastavalt ilmaoludele
- Võta kaasa mobiiltelefon
- Metsast hakka välja tulema enne õhtu saabumist
- Kui satud hätta ja vajad abi, helista 112

Politsei- ja Päästeväeamet

Elerin Tetsmann, veebipolitseinik

Rannajalgpalli meeskond sai kaela pronksmedalid

15. juulil osales Viljandi valla jalgpallimeeskond Pärnus rannajalgpalli rahvaliiga etapis ja saavutas tubli kolmanda koha.

Soovime meeskonnale võidukaid mängu rahvaliiga põhiturniiril!

Marja Kirss on kahekordne Eesti meister!

Foto: Kristiina Sarapuu

30. juunist 2. juulini toimusid Tartumaal Tervisespordikeskuses Eesti meistrivõistlused laskmises.

Viljandi valla neiu Marja Kirss lõpetas võistlused kahe kulla ja kahe hõbedaga. Marja krooniti kahekordseks naisjuunioride Eesti meistriks standardpüstoli 20+20+20 lasku ja spordipüstoli 30+30 lasku arvestuses uue Eesti finaali rekordiga. Naiste võistkondlikus arvestuses standardpüstoli 25 m 20+20+20 lasku saavutas Viljandi LK I võistkond tubli teise koha ja spordipüstolis 30+30 lasku samuti II koha. Hõbedanaiskonnas olid Marja Kirss, Kairi Heinsoo ja Marit Pleiats. Pronksi pälvisid võistkondlikult täiskaliiberpüstol/revolver 30+30 lasku arvestuses Viljandi valla mehed Allar Mürk ja Silver Mäe.

Meie vallas on kaks värsket Balti meistrit

19. juulil võõrustas suvepealinn Pärnu U-20 vanuseklassi Baltimaade parimaid sportlasi. Toimusid Baltimaade võistkondlikud meistrivõistlused kergejõustikus.

Jane Roosimägi krooniti Balti meistriks odaviskes tulemusega 50.28. Teise koha tulemus oli 43.65. Lisaks pälvis Jane ajaga 25,46 kolmanda koha 200 meetri jooksus. Teise meistritiitli tõi valda Andreas Hantson kolmikhüppes tulemusega 14.22.

Mati Adamson

Meie tublid trikiratturid andsid oma panuse, et Viljandi vald kokkuvõttes esikolmikusse jõuaks.

Foto: Mati Adamson

Viljandi vald saavutas 16. Eestimaa suvemängudel 3. koha!

8.-9. juulil Rakveres toimunud 16. Eestimaa suvemängudel saavutas Viljandi vald 70 Eesti omavalitsuse hulgas ülikõrge 3. koha!

Eestimaa suvemängud on nagu olümpiamängud, mis toimuvad üle nelja aasta. 95 sportlast andsid oma panuse kahel päeval nii viimas kui tuules 14 erineval spordialal, et hoida Viljandi valla lippu kõrgel.

Mängud võitis Rae vald 391 punktiga, teise koha saavutas

Tartu vald 363 punktiga ja kolmanda koha pälvis Viljandi vald 350 punktiga. Tulemusega võib igati rahule jääda, sest igal alal pidi rinda pistma Eesti oma ala parimatega.

Viljandi valla esindused ei andnud kõvas konkurentsist vastasvõistkondadele ühelgi alal midagi kergelt. Meie võistkonnad saavutasid järgmisi tulemusi: meeste rannavolles 1. koht, naiste rannavolles 3. koht, kettagolfis 3. koht, jalgrat-

takrossis ja naiste võrkpallis 4. koht, meeste võrkpallis 5. koht, petangis ja kergejõustikus 6. koht, trikiratturid võistlesid pikal võistluspäeval välja 8. koha, orienteerujad saavutasid tubli 13. koha, jahilaskjad 15. koha ja ülliraske mälumängu lõpetas meie esindus 27. kohaga.

Oma panuse võistkonna kontosse andsid ka juhid ja spordijuhid, individuaalselt võideti hulgaliselt medaleid.

Eriline tänu Leho Estornile,

Einar Kaigasele, Lilian Vorobjovile, Kaarel Kallasele, Jaan Kallakule, Leili Särjele, Renno Nurmelale, Holste-Polli Spordikeskuse meeskonnale ja lapsevanematele, kes töid noored kohale ning olid ülipika päeva koos trikiratturitega! Täname Kultuurkapitali Viljandimaa ekspertgruppi, kes meie tegemisi toetas ja meisse uskus! Elagu Viljandi valla spordirahvas!

Mati Adamson

Seeniorsportlased võistlesid Märjamaal

29.-30. juulil toimusid Märjamaal Eesti seeniorispordi ja spordiveteranide liidu 56. spordimängud.

Olime ägeda Viljandi tiimiga samuti kohal ja sportlased andsid endast parima, et Viljandi-maa lipp ikka kõrgel lehviks. Võistkonda kuulus ka palju Viljandi valla seeniorsportlasi, kes aitasid Viljandimaa üldkokkuvõttes 14 maakonna spordiveteranide esindustest 6. kohale ja suurematest maakondadest 5. kohale.

Koondis saavutas petangis esimese koha, pendelteatejooksus tubli neljanda koha, kaotades kolmandale kohale vaid 10 sajandikuga. Kergejõustiku koondis saavutas kokkuvõttes 5. koha. Mehed 60+ saavutasid võrkpallis kiiduväärt 5. koha, kuna meil sel aastal teistes vanustes ei õnnestunud võistkondi välja panna, pidime leppima üldkokkuvõttes 8. kohaga. Meeste 3x3 korvpallimeeskond 45+ pälvis 5. koha ja 35+ meeskond tuli korvpallis kuuendaks, sellega tagati tabelisse kokkuvõttes 7. koha punktid.

Ülitubli võistlesid orienteerujad, kes said kokkuvõttes 7. koha. Üldtabelisse märgiti ka

mälumängurite igati tunnustust väärt 5. koht. Kergejõustiku vahepeal suutsid meie multitalentidest sportlased käia ka ujumisvõistlusel, saavutades sel alal üldkokkuvõttes 7. koha.

Selle võistluse üks kangelas, Viljandi valla sportlane Lilian Estorn, saavutas ujumises oma vanuseklassis 2. koha, Jaan Soots aga suurepärase 3. koha. Kergejõustikus oli üllendukas meie valla mees Mati Mikk, pälvides kulla nii 100 meetri jooksus kui ka kaugushüppes. Lilian Estorn pälvis 60 meetris kulla ja 400 m jooksus hõbedat. Meie pikamaajooksja Kätlin Jakk tegi ägeda stardi sprindis, pälvides hõbemedali. Ülle Käsper saavutas odaviskes 2. koha ja Merike Teska samal alal 3. koha. Harry Mägi heitis ketast hõbedat väärtuselt ja lõpetas võistluspäeva kuulitõuke kullaga. Villu Kangur lennutas kuuli, pälvides hõbemedali. Kettagolfi rajal saavutasid meie sportlased kokkuvõttes 6. koha. Naiste seas pälvis oma vanuserühmas ülitubli kolmanda koha Aili Piirak. Väsimatud Aili ja Kai-mo Maiste tegid suurepäraseid tulemusi päev varem ka orienteerumisvõistlusel.

Mati Adamson

Pjedaali kõrgeimal astmel seisab Lilian Estorn - seenioride suvemängude üks kangelastest.

Foto: Lilian Vorobjov

HEMLAND
PROJEKT

Hemland Projekt OÜ

On pakunud juba 9 aastat oma klientidele kvaliteetset ehitusteenust.

TEENUSED

- Betoonitööd
- Kaevetööd
- Santehnilised tööd
- Üldehitus

Saada päring:
56181300
info@hemland.ee

Viljandi vallas
23. septembril kell 11-16

Avame Tartu-Viljandi maantee ääres külavõõna looklevate Valma, Tännassilma ja Uusna külade väravad ja ootame kõiki meie juurde külla.

Teid ootavad asutused ja ettevõtted, seltsingud ja loomeinimesed!

Külustuspäev kutsub uudistama nii kohalikku rahvast kui ka kaugemalt tulijaid. Tule ühest valla otsast vaatama, mis teisel pool toimub.

Viljandi valla programm: viljandivald.ee/maal-elamise-paev
Kaart ja üle-eestiline koduleht: maalelamisepaev.ee

Tule koos perega!

Maal elamise päev

TEATED

- Ostan nõukogude-aegsete sõiduautode kasutamata varuosi. Võib pakkuda sõidukõlmatut VAZ sõidukit varuosadeks. Tel 5565 1952
- Laarox OÜ ostab metsa- ja põllumaad. Pakume parimat hinda. Telefon 552 7322
- Kodumasinade remont, varuosad. Tel. 517 9771 või merton@hotmail.ee
- Ostan nostalgia nõusid, karpides lusikaid, keraamikat, vanu naiste ehteid jms. Tel 5356 0761 Liina
- Ostan vene kellasid (ei pea olema töökorras), fototehnikat, heliplaate ja muud vanavara. Tel 58725458
- Katuse-, fassaadi-, üldehitus ja viimistlustööd. Kortermajade renoveerimistööd. Pakume erinevaid lahendusi hoonete ja majade ehitusel: mehitus@gmail.com 5352 9476
- Avatav "Nostalgiakohvik" ostab nõukogudeaegseid lauanõusid, serviise ja lillevaase. Tel 5859 9737
- Ostan sõidukorras kaubiku või mahtunivarsaali: 5819 0200
- Müüme ja rendime mobiilseid piirdeaedu ja soojakuid (sobivad hästi suvilaks). Lisainfo telefonil +372 5771 2345. Vaata ka www.rentbull.ee
- Autoga probleemid? Diagnostika ja remont. Kohaletulek kokuleppel. www.lautodiagnostik.ee 5563 6212

LAPSESUU ...

Tarvastu lasteaias lapsed vastavad toimetuse esitatud küsimusele
MIKS ON MAAL HEA ELADA?

Mustla õppekoha lapsed vastasid nii:

- Sellepärast, et siin on palju asju ja suur maailm. *Emily 5.a.*
- Sest et siin on inimesed head ja toredad. *Riho 7.a.*
- Sest siin saab lasteaias käia ja sõpradega mängida. *Mirtel J. 6.a.*
- Sest maal on mänguasjad. Ma saan seal mängida, kiikuda ja turnida. *Janmo 4.a.*

Soe õppekoha lapsed vastasid nii:

- Maal on rohkem ruumi ja maal on hästi rahulik elada. *Madis 5.a.*
- Maal on palju ägedam, saab rataga sõita ja on palju putukaid. *Mathilda 5.a.*
- Maal on palju päikest ja metsa. *Ariana 5.a.*
- Maal saab palju puhata, ATV-dega saab sõita. *Ronald-Kristjan 5.a.*
- Maal saab kõike teha. *Kalli-Mai 5.a.*
- Seal on palju vaikust. *Karl 7.a.*
- Saab üksinda mängida ja keegi ei kiuisa. *Lisandra 6.a.*

Maal on ka väga tore lasteaias käia. Foto: Merike Tulp

VILJANDI VALLAVALITSUS TEATAB

Planeerimisseaduse § 102 alusel teatab Viljandi Vallavalitsus, et Viljandi valla tuuleenergia eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avaliku väljapaneku ajal esitatud ettepanekute ja avalike arutelude põhjal on programmi sisse viidud muudatused.

Kõigi esitatud ettepanekutega ja täiendatud programmiga on võimalik tutvuda valla veebilehel.

Sündmusi Viljandi vallas

14.-20.08, kl 10.00-12.00 Puhkepäeva rattamatk Metsaröömu toidutarre.

15.08, kl 13.00 laste jalgpallitreening Kolga-Jaani staadionil.

16.08, kl 17.00-19.00 Viljandimaa orienteerumispäevak Viiratsis.

18.08, kl 18.00 Nädalamäng Saarepeedi discgolfipargis.

19.08, kl 10.00 Viljandi valla meistrivõistlused jalgpallis Heimtali Põhikooli staadionil.

19.08, kl 21.00 Kolga-Jaani kinoõhtu. Kolga-Jaani Maanais-teselts kutsub vaatama menukat suvefilmi "SUVITAJAD".

20.08, kl 12.00 petangiturniiri 4. etapp Kärstnas.

20.08, kl 11.00-18.00 Viljandi valla külade päev. Holstre-Polli.

21.-27.08, kl 10.00-12.00 Puhkepäeva rattamatk Leigeri LK Oüsse.

22.08, kl 13.00 Laste jalgpallitreening Kolga-Jaani staadionil.

25.08, kl 18.00 nädalamäng Saarepeedi discgolfipargis.

25.08, kl 20.00 muinastulede öö Mõnnaste Meiereis.

26.08, kl 11.00 Mustla DiscGolf 2023, Mustla discgolfi pargis.

27.08, kl 12.00 -15.00 Tännassilma perepäev Kalmetu Põhikoolis.

29.08, kl 13.00 Laste jalgpallitreening Kolga-Jaani staadionil.

30.08, kl 13.00-15.00 eakate klubi Linda kohtumine Saarepeedi Rahvamajas.

30.08, kl 17.00-19.00 Viljandimaa orienteerumispäevak Päre Terviseradadel.

9.09, kl 10.00 -15.00 Vissuvere sügislaul Vissuvere külas, Veski talus.

13.09, kl 17.00-19.00 Viljandimaa orienteerumispäevak Kärstnas.

16.09, kl 11.00 lastejooksud, kl 12.00 Saarepeedi Mägede jooks, Saarepeedil (5 km).

HOROSKOOP

15. august – 15. september

♎ Lõvi 23. juuli - 22. august
Oh keeruta, lennuta – see kuu soosib tasakaal kiiremaid poognaid, fookus keskmesse!

♏ Neitsi 23. august - 22. september
Nüüd on täpselt kuu järgmise kuu sama kuupäevani – kasuta seda mõistlikult, veidi üleannetust palun!

♐ Kaalud 23. september - 23. oktoober
Liiale tasub minna üksnes siis, kui tagajärge ei karda – see kuu tasub pigem karta, kui kahetseda.

♑ Skorpion 24. oktoober - 22. november
Tasakaal on meeldiv alus jätkumiseks – kreen ajab pika peale oksele, hoia kurssi!

♒ Ambur 23. november - 21. detsember
Kuule sina molutaja – kaks kuud oled saanud soovitusi molutamiseks aga nüüd tasub end koguda ja kasvõi pisematele tegudele asuda!

♈ Kaljukits 22. detsember - 20. jaanuar
Uks-kaks-kolm, möödub jällegi üks päev – eks kuu möödub umbes samamoodi, leia aega aja pidurdamiseks meeldivate mälestuste tekitamisega.

♊ Veevalaja 21. jaanuar - 18. veebruar
Aeg õnnelikkuseks – saad see kuu seda nautida üksnes siis, kui õnnetusele selja pöörad. Ja nii ka järgnevatel kuudel.

♋ Kalad 19. veebruar - 20. märts
Aeg andestamiseks. Tonti võib kõiges näha, ent haldjaid samuti – tervislikum on neid teisi näha.

♌ Jäär 21. märts - 20. aprill
Ei tasu tegeleda asjadega, mille osas sul sümpaatia puudub – energia suuna üksnes sümpaatiasse.

♍ Sõnn 21. aprill - 20. mai
Hoov on nagu lemmikloom – hoolda, paita, istu ja naudi, sul on ilus hoov, sa kaunis inimeseloom.

♎ Kaksikud 21. mai - 21. juuni
"Mind kogu elu oli küla toitnud.." – enda tehtud toit on ikka kõikse parem.

♏ Vähk 22. juuni - 22. juuli
See kuu peab nalja saama – anna endast parim ja tee seda pigem enda kulul.

KUU FOTO

Foto on tehtud juuli alguses Valma külas, kus komisjon, eesotsas Riigikogu esimehe Lauri Hussariga käis hindamas ka Valma küla, et 15 hulgast välja selgitada Eesti parimat küla. Külaelanem Medi Meikar vaatab ATV peeglis, justkui küsides: "Peeglike, peeglike ATV küljes, milline on parim küla Eestimaal?". Aga peeglike ei vastanud midagi, sest sel hetkel vastust veel polnudki. Küll aga vastab sellele küsimusele paari päeva pärast, 19. augustil, konkursi komisjon ja kuulutab välja Eesti parima küla. Siis selgub, kas Valma külaelanema ootus täitub.

Foto: Liia Sirel

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis. Tel: 56 111 900

Tänavakivi ja äärekivi paigaldus.
Haljastus ja kaevetööd.

Tel: 55 649 350
info@rohelineheakord.ee

- Pottsepatööd •
 - Loodusehitus •
 - Üldehitus •
- +372 5675 1468

www.stoneandcrystal.ee

Benno Viirandit mälestades

Benno Viirandi sündis 28. mail 1933. aastal ja suri 25. juulil 2023.

Eesti üks legendaarsemaid harrastusjooksjaid, 61 korda ümber Viljandi järve jooksnud Benno-Einar Viirandi lahkus meie seast 25. juuli õhtul 90-aastasena.

Viljandi valla aukodanik suri Pärsti hooldekodus kui ta oma kodus ka naabrite abil enam hakkama ei saanud. Kevadel jäi Benno ilma ühest jalast ning asus elama Pärsti hooldekodusse. 28. mail tähistas ta seal oma 90. sünnipäeva.

Benno Viirandi läheb ajalukku kui kõige aktiivsem ümber Viljandi järve jooksja. Ainsana on tal kirjas üle 61 osaluskorra ning viimati oli ta stardis ja finišis 2019. aastal. Esimene kord oli 1958. aastal.

Ümber Viljandi järve jooksult jäi Benno Viirandi 1958. ja 2019. aasta vahel kõrvale vaid korra. Ühe jooksu eel oli ta murdnud jala ning ehkki ta valmistas endale ise kargu ja oli valmis sellega rajale sööstma, otsustasid korraldajad, et nii startida ei tohi. Põhitööks oli tal keevitamine ja nii ei käinud talle üle jõu endale korterisse jooksutrenažöör valmistada.

Jooksmas käis aga ta veel kümnekonna aasta eest iga päev ning sai Mustlasse lausa omanimelise terviseraja. Lisaks kuulutas Tarvastu vald ta aukodanikuks, mis tähendab, et nüüd on ta Viljandi valla aukodaniku staatuses.

Jooksmas käis Viirandi palju. Eri andmetel läbis ta 128–132 maratoni. Kindlasti oli ta esimene eestlane, kes jooksis maratoni vanemana kui 80-aastaselt. Benno Viirandi ei ole ainult ümber Viljandi järve jooksu kõige pikema staažiga osaleja. Ta valitseb ka Viljandi linnajooksu ja Vändra maratoni osalus-kordade tabelit. Tema esimene võistlus oli 1958. aasta ümber Viljandi järve jooks. Esimese maratoni läbis ta samal aastal Vändras.

Benno Viirandi viimane finiš ümber Viljandi järve jooksul oli 2019. aastal.

Tema enda ömmeldud vest-numbrihoidja koos viimase jooksu jalanõude ja 2015. aasta rinnanumbriga on praegu Eesti spordimuseumi vitriinis.

Viljandi Vallavalitsus

Õnnitleme uusi ilmakodanikke!

MIIA ELLI LAHI
28.06.2023

JACQUELINE GROSS
01.07.2023

BRANDON REBEL
01.07.2023

SAMUEL INGVER
03.07.2023

LUCAS JUGOMÄE
08.07.2023

SAARA ADELINE JÜRIMAA
11.07.2023

ADELINA LAUREN KIMMEL
16.07.2023

ELIISE UNT
27.07.2023

Mälestame

LIUDMILA MASLOVA
08.07.1955 – 10.07.2023
Tohvre küla

VELLO ŽARKOV
30.12.1953 – 12.07.2023
Holstre küla

VILLEM ROODA
06.04.1937 – 14.07.2023
Loodi küla

HELGA-JOHANNA SCHVARTS
03.10.1934 – 14.07.2023
Tusti küla

ALEKSANDER PALGI
14.02.1939 – 17.07.2023
Kiisa küla

LINDA PLIIATS
27.10.1947 – 17.07.2023
Kibeküla

MAIE TIHANE
15.05.1930 – 18.07.2023
Valma küla

HANS RENNIT
21.09.1929 – 19.07.2023
Tõmbi küla

JAAN TELVE
25.07.1954 – 19.07.2023
Viiratsi alevik

HENN JÄRVESOO
30.05.1956 – 23.07.2023
Luiga küla

BENNO-EINAR VIIRANDI
28.05.1933 – 25.07.2023
Mustla alevik

ILMAR-JAKOB GRÜNBERG
14.10.1942 – 25.07.2023
Uusna küla

HELGI HAUGAS
16.10.1939 – 28.07.2023
Viiratsi alevik

KALEV KÜBAR
27.04.1955 – 29.07.2023
Viiratsi alevik

Õnnitleme sünnipäevalapsi!

HERTA TAMMEPÖLD	102. 23.08.1921	Mustivere küla
VALTER NOORMETS	96. 05.08.1927	Mustla alevik
HELJU MEHO	95. 13.08.1928	Anikatsi küla
ELLI GRIGORJEVA	94. 30.08.1929	Veisjärve küla
GALINA METUS	93. 13.08.1930	Vanamõisa küla
VASSILIISA BOBULINSKAJA	16.08.1930	Viiratsi alevik
ANNA-MARIE SÄRK	26.08.1930	Tobraselja küla
LILIA LEEMET	92. 19.08.1931	Uusna küla
HEINO STERN	20.08.1931	Viiratsi alevik
VALVE ALAMAA	91. 07.08.1932	Jämejala küla
HELJUT LEPIKULT	90. 01.08.1933	Alustre küla
ENDEL PRIKS	06.08.1933	Viiratsi alevik
ELLEN KIVI	09.08.1933	Odiste küla
ASTRID NEEME	12.08.1933	Viiratsi alevik
TONJA STARAVOITOVA	16.08.1933	Viiratsi alevik
SILVIA LEISNER	17.08.1933	Mustla alevik
HILLAR TASKA	23.08.1933	Kolga-Jaani alevik
ELVINE VELL	27.08.1933	Tinnikuru küla
TAMARA AASMÄE	85. 01.08.1938	Ramsi alevik
AINO KALJAPULK	02.08.1938	Lolu küla
ENDEL AINOLA	02.08.1938	Lalsi küla
VIRVE KUUSMANN	05.08.1938	Paistu küla
MAIMU PUNG	09.08.1938	Pikru küla
JUTA PIIR	13.08.1938	Lalsi küla
ENE JOOSU	20.08.1938	Päri küla
SELJE SUITS	28.08.1938	Kalbuse küla
KALJU KIIN	29.08.1938	Mustla alevik
HELJU ORGUSAAR	30.08.1938	Kolga-Jaani alevik
SILVI JUHANSON	80. 11.08.1943	Soe küla
ALEXANDRA PYAEREN	18.08.1943	Viiratsi alevik
VALDAR KESKÜLA	25.08.1943	Ramsi alevik
SALME VIIL	26.08.1943	Mustla alevik

Viljandi vald 10

LUULEVÕISTLUS
Viljandi vald 10

Käesoleval aastal tähistab Viljandi vald 10. sünnipäeva. Sel puhul kutsuvad Viljandi valla raamatukogud osalema luulevõistlusel "Viljandi vald 10". Pange värsiridadesse kirja kõik hea, mis teil koduvallaga seostub ning saatke oma luuletus märksõnaga "Luulevõistlus" 31. augustiks aadressile erika.lond@viljandivald.ee või viige paberkandjal oma lähimasse raamatukokku. Osalejate vahel loositakse välja auhindu. Kui kauneid luuletusi laekub piisavalt, on võimalus need trükikojas kaante vahele köita ning teha Viljandi vallale meeldejäädav juubelikink.

kutsuvad osalema

Viljandi Valla Teataja

Viljandi Vallavalitsuse väljaanne

Tegevtoimetaja Raivo Lott

Toimetusel on õigus tekste lühendada ja korrigeerida.

e-post ajaleht@viljandivald.ee

Kontakttelefon 5303 5482 (üldinfo), 5304 2447 (toimetaja)

Kodulehekülg www.viljandivald.ee